

معرفی

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

نیم قرن پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی

تجربه گذشته، تلاش حال، افق آینده

(۱۳۹۷-۱۳۴۷)

میز آینده پژوهی "ساختاری گفت و گویی" است به‌منظور مسئله‌گشایی، جستارگشایی و دستورگشایی برای سیاستگذاران، دانشگاهیان و ذینفعان مختلف اجتماعی آموزش عالی است که با رویکرد آینده‌اندیشی و با سازکار هم‌اندیشی (گروه بحث کانونی) در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی دایر شده است.

اهداف میز آینده پژوهی آموزش عالی

با این ساختار علمی تلاش می‌شود که اهداف زیر تحقق یابد:

- شناخت کلیدی‌ترین روندها و تحولات محیطی و درونی نظام کلان آموزش عالی ایران
- شناخت مهم‌ترین مسئله‌ها و چالش‌های جاری و پیش روی نظام کلان آموزش عالی ایران
- شناخت نحوه سازگاری خلاق نظام کلان آموزش عالی ایران با تحولات محیط‌های آشوبناک و پیچیده
- کوشش برای فهم وضعیت مطلوب، افق آینده و ارائه راهبردهایی برای مواجهه با مسائل و چالش‌های نظام کلان آموزش عالی ایران
- کمک به ذینفعان اجتماعی برای کشف و خلق آینده مطلوب آموزش عالی
- فراهم آوردن ادراکی از آینده آموزش عالی و آموزش عالی آینده برای بهره‌گیری از آن در سیاستگذاری‌های خرد، میانی و کلان آموزش عالی

کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با توجه به رسالت و مأموریت‌های خود با همکاری کمیسیون ملی یونسکو در ایران کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی را راه‌اندازی کرده است. این کرسی از طریق برنامه‌ها و فعالیت‌های خود به ظرفیت‌سازی توسعه مدیریت و برنامه‌ریزی دانشگاهی و زمینه‌سازی برای ارتقای کیفیت آموزش عالی کمک می‌کند. همچنین این کرسی به شبکه‌سازی میان ذینفعان مختلف آموزش عالی از جمله دانشگاهیان، دانشجویان، دانش‌آموختگان، استخدام‌کنندگان، مدیران بازار کار، قانونگذاران و انجمن‌های علمی و تخصصی یاری می‌رساند.

اهداف کرسی یونسکو

- تحول و توسعه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی آموزش عالی
- تحول و توسعه مدیریت دانشگاهی و نهادمند شدن دانشگاه پژوهی
- ارتقای سطح تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی در آموزش عالی
- نهادمند شدن تضمین کیفیت آموزش عالی

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی آماده است با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی همکاری‌های علمی، پژوهشی و مشاوره‌ای داشته‌باشد. برای اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱-۲۲۰۱۰۶۱۶-۲۲ تماس بگیرید.

مصرفی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

مقدمه

مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی در سال ۱۳۴۷ با هدف کمک به بهبود و ارتقای کیفیت و محتوای برنامه‌های علمی و آموزشی در کلیه سطوح آموزشی کار خود را آغاز کرد. از سال ۱۳۶۰ به بعد مؤسسه مذکور در قالب چهار مرکز برنامه‌ریزی آموزشی، سیاست‌های علمی کشور، خدمات کتابداری و اسناد و مدارک علمی ایران به فعالیت خود ادامه داد. در سال ۱۳۶۹، شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم وقت، ایجاد نهادی توانمند را برای مطالعه درباره سیاست‌های توسعه کمتی و کیفی آموزش عالی و ارائه پیشنهادهایی در این خصوص در قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دستور کار خود قرار داد و بر این اساس، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تأسیس شد. این مؤسسه به‌عنوان کانون تفکر آموزش عالی کشور به‌منظور بهبود نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در حوزه آموزش عالی فعالیت‌های خود را دنبال می‌کند.

مأموریت

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، به‌منابه نهادی علمی و تخصصی با رسالت دانش‌پژوهی در قلمرو آموزش عالی و با پایبندی به اصول و ارزش‌های آکادمیک و رویکردی میان‌رشته‌ای، محور اصلی فعالیت‌های خود را بر کارویژه‌های زیر قرار داده‌است:

- تولید و ارتقای دانش نظری و کاربردی در قلمرو یادگیری و آموزش عالی
- انتقال دانش به ذینفعان به‌صورت رسمی و غیررسمی
- اشاعه دانش در حوزه‌های یادگیری عالی در سطح جهانی، منطقه‌ای و ملی
- سیاست پژوهی، پشتیبانی از تصمیم‌گیری‌ها و ارزیابی عملکرد اعتبارسنجی و تضمین کیفیت با رویکرد آینده‌اندیشی

اهداف کلان

- هدف ۱:** انتشار و انتقال دانش در میان نقش‌آفرینان و ذینفعان آموزش عالی
- هدف ۲:** توسعه کمتی و کیفی پژوهش در قلمرو آموزش عالی با تأکید بر تولید دانش بومی
- هدف ۳:** افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی با رویکرد به آینده
- هدف ۴:** نوآفرینی سازمانی در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌ها

وظایف اساسی

- ایجاد و مدیریت پایگاه اطلاعات آموزش عالی، جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آنها و تهیه گزارش‌های آماری
- مشارکت در تدوین برنامه‌های توسعه آموزش عالی کشور
- ارزیابی سیاست‌ها، برنامه‌ها و عملکردهای بخش آموزش عالی به‌منظور طراحی نظام‌ها و ارائه راهکارهای نوین
- تدوین و پایش شاخص‌های آموزش عالی و ارائه خط‌مشی‌ها و راه‌حل‌های مناسب برای ارتقای سطح کیفی آموزش عالی کشور
- تقویت تحقیقات میان‌رشته‌ای در حوزه نظام آموزش عالی و ایجاد ارتباط میان پژوهش‌های این حوزه با سایر علوم و فناوری‌ها
- پژوهش در زمینه طراحی زیرساخت‌ها و استقرار نظام‌های مناسب به‌منظور ارتقای کیفیت درونداده‌ها، فرایندها و بروندادهای آموزش عالی
- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی در زمینه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در نظام آموزش عالی
- اجرای طرح‌های پژوهشی بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای به منظور تحقق اهداف مؤسسه
- فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت‌های پژوهشی مرتبط
- همکاری پژوهشی با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی داخل و خارج کشور به منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی در زمینه نظام سیاستگذاری و برنامه‌ریزی آموزش عالی کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط
- ارائه خدمات مشاوره‌ای به اشخاص حقیقی و حقوقی بر اساس نتایج فعالیت‌های علمی و پژوهشی انجام شده
- انتشار مجله، کتاب علمی، جزوه آموزشی، تولید نرم‌افزار و برنامه‌های رایانه‌ای متناسب با اهداف مؤسسه طبق ضوابط و مقررات مربوط
- برگزاری همایش‌های علمی و ارائه دستاوردهای پژوهشی در قالب کارگاه‌های آموزشی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
- مطالعات تطبیقی و آینده‌اندیشی در زمینه موضوعات و نظام‌های آموزش عالی
- پژوهش در زمینه آمایش آموزش عالی، توسعه و مدیریت منابع انسانی و ظرفیت‌های بخش آموزش عالی کشور
- پژوهش در زمینه روش‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و کاربرد فناوری اطلاعات در بخش آموزش عالی کشور
- پژوهش در زمینه اقتصاد آموزش عالی، روش‌های تأمین و مدیریت منابع مالی، برنامه‌ریزی نیروی انسانی و اشتغال فارغ‌التحصیلان بخش آموزش عالی کشور
- پژوهش در زمینه برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی در سطوح خرد و کلان

گروه‌های پژوهشی

هم‌اکنون این مؤسسه شش گروه پژوهشی فعال دارد که حوزه فعالیت هر یک به شرح زیر است:

گروه اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی

- تهیه و اجرای طرح‌های پژوهشی به منظور شناخت نیازهای کشور به نیروی انسانی کارآزموده و متخصص
- طراحی و پیشنهاد برنامه‌های تربیت نیروی انسانی مورد نیاز کشور

- تهیه طرح‌های شناخت منابع مالی بالقوه به منظور تأمین هزینه‌های آموزش عالی
- تهیه و اجرای طرح‌های پژوهشی مربوط به سیاست‌های اتخاذ شده در تأمین منابع مالی و هزینه‌های آموزش عالی

گروه برنامه‌ریزی آموزش عالی

- تهیه و تنظیم برنامه‌های بخش آموزش عالی با توجه به نیازهای علمی، اقتصادی و فناوری کشور و ارزیابی عملکرد برنامه‌های توسعه
- مطالعه و بررسی‌های لازم در زمینه توسعه مراکز آموزش عالی
- نظارت بر برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدیران و برنامه‌ریزان آموزش عالی

گروه مطالعات تطبیقی در آموزش عالی

- مطالعه و بررسی در زمینه نوآوری‌های آموزش عالی
- بررسی نوآوری‌های نظام‌های آموزش عالی در کشورهای مختلف
- بررسی مقایسه‌ای راهبردهای مختلف آموزش، تعلیم و فراگیری در آموزش عالی
- مطالعه مقایسه‌ای محتوای برنامه‌های درسی در نظام آموزش عالی ایران با کشورهای دیگر
- مطالعه مقایسه‌ای درباره شیوه‌های گزینش دانشجو و سایر عوامل مؤثر در امر آموزش عالی در میان کشورهای مختلف

گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات

- گردآوری اطلاعات آماری در زمینه عوامل آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور
- بازیابی و بازکاوی اطلاعات برای بهره‌گیری در برنامه‌ریزی‌های علمی، آموزشی و پژوهشی
- تهیه و تنظیم دستورالعمل‌های لازم برای کارشناسان، تحلیل‌گران و برنامه‌نویسان
- همکاری در تهیه و آماده‌سازی نشریات مربوط به آموزش عالی کشور از جمله نشریات آمار آموزش عالی

گروه مدیریت آموزش عالی

- بررسی نیازهای نظام آموزش عالی کشور به دانش، نگرش و مهارت‌های مربوط به اداره امور آموزش عالی کشور
- بررسی مسائل و مشکلات مدیریت مالی و اداری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

گروه پژوهشی نوآوری آموزشی و درسی

- تولید دانش نوآورانه برای اصلاحات آموزش و بهسازی برنامه‌های درسی
- ارتقای کیفی برنامه‌های درسی دوره‌های مختلف تحصیلی به کمک نوآوری‌های آموزشی
- توسعه نوآوری‌های آموزشی در سطوح گوناگون نظری، مدیریتی، محتوایی و روشی
- ارائه الگوهای مناسب و جدید برای برنامه‌ریزی درسی
- تدوین نظریه‌های علمی در حوزه برنامه‌ریزی درسی

میز آینده‌پژوهی

مطالعه آینده آموزش عالی و درک پیچیدگی‌های پیش روی آن از ضرورت‌های نهاد آموزش عالی کشور است که در این خصوص مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان یک نهاد علمی که پشتیبان نظام تصمیم‌گیری آموزش عالی است، "میز آینده پژوهی آموزش عالی" را ایجاد کرده است.